

národní
úložiště
šedé
literatury

Úroveň celkové zaměstnanosti výrazně ovlivňuje pracovní aktivita v nejmladším a nejstarším produktivním věku

Český statistický úřad
2010

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-203268>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 23.08.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Úroveň celkové zaměstnanosti výrazně ovlivňuje pracovní aktivita v nejmladším a nejstarším produktivním věku

Obyvatelstvo České republiky, stejně jako populace v ostatních evropských zemích, stárne. Od konce roku 2001, ve kterém proběhlo poslední sčítání lidu a následně byla aktualizována demografická data, se během osmi let zvýšil počet všech obyvatel republiky o 300 tis. Na konci minulého roku tak podle definitivních demografických údajů překročil počet obyvatel deset a půl miliónu osob. Tento přírůstek však byl z věkového hlediska velmi nerovnoměrný. **Četnost předprodukční složky obyvatelstva ve věku do dvaceti let přitom klesla o 186 tis.** Dlouhodobý negativní trend v porodnosti dokumentuje skutečnost, že počet dětí a mladých do dvaceti let se od konce roku 1991 snížil o více než 903 tis., tj. o 30 %.

Ve skupině 20-64letých, která rozhodujícím způsobem ovlivňuje úroveň ekonomické aktivity obyvatelstva, byl osmiletý přírůstek o 2 tis. vyšší než celkový přírůstek obyvatelstva republiky. V takto vymezené skupině produktivního věku (mladí do 20 let jsou v drtivé většině zapojeni do vzdělávacího procesu a na druhé straně se prodlužuje věk odchodu do důchodu) však byl vývoj vnitřně velmi různorodý. Za osm let, obdobně jako v případě předprodukční skupiny, poklesl počet mladých ve věku 20-29 let o více než 237 tis. Velký pokles se projevil i ve skupině 45-54 let (o 203 tis.). V důsledku posunů ve stromu života byl tento úbytek kompenzován mimořádně silným nárůstem počtu třicátníků o více než 380 tis. a počtu osob v nejstarší desetileté skupině 55-64letých o téměř 314 tis.

Současně se ve sledovaném období zvýšila četnost obyvatelstva v poproduktivním věku 65letých a starších o 184 tis. Tento přírůstek se prakticky rovnal úbytku počtu všech dětí a mladých do dvaceti let. Přitom právě tato skupina zaznamenala absolutně nejvyšší meziroční přírůstek, když proti konci roku 2008 vzrostla o 43 tis., zatímco celková populace se meziročně zvýšila o méně než 40 tis. osob.

Věková skladba obyvatelstva České republiky k 31. 12. 2009

v tis.

Věková skupina	Stav k 31. 12. 2009	Přírůstek / úbytek podle stavu k 31. 12.		
		2009/1991	2009/2001	2009/2008
celkem	10 506,8	194,3	300,4	39,3
0 let	118,6	-9,6	28,0	-1,3
1-4 let	445,9	-65,2	90,3	22,7
5-9 let	471,0	-199,8	-60,7	10,5
10-14 let	458,9	-351,8	-185,0	-17,5
15-19 let	616,0	-277,3	-58,5	-21,3
20-24 let	700,7	1,7	-108,8	-6,8
25-29 let	758,9	63,0	-128,6	-25,7
30-34 let	927,5	270,8	229,7	-15,0
35-39 let	846,0	52,5	150,8	51,7
40-44 let	700,9	-136,5	48,1	-7,1
45-49 let	679,9	-44,0	-97,3	25,4
50-54 let	700,8	156,4	-105,8	-30,2
55-59 let	761,7	259,1	83,1	-2,8
60-64 let	721,2	190,9	230,7	13,8
65-69 let	537,3	36,9	112,6	31,3
70-74 let	367,7	64,0	-37,6	4,4
75-79 let	320,8	73,9	-3,4	-4,1
80-84 let	227,0	49,4	72,9	1,9
85-89 let	117,4	48,9	42,3	7,1
90-94 let	21,4	5,6	-6,0	1,9
95+ let	7,2	5,3	3,5	0,3
0-19 let	2 110,4	-903,7	-186,0	-6,9
20-64 let	6 797,6	814,0	302,0	3,4
65+ let	1 598,9	283,9	184,3	42,7

Zdroj: ČSÚ – definitivní demografické údaje

Návrh desetiletého plánu Evropa 2020, který v březnu letošního roku zveřejnila Evropská komise, má nahradit lisabonskou ekonomickou agendu z roku 2000. V tomto návrhu je vytyčeno pět hlavních cílů, jejichž realizace má zajistit modernizaci evropské ekonomiky a její udržitelný růst. **Dva cíle se bezprostředně vztahují ke zvýšení zaměstnanosti. První z nich je právě zvýšení zaměstnanosti ve věkové skupině 20-64 let na 75 % v roce 2020 za průměr celé EU 27.** V současnosti připravují jednotlivé členské státy národní cíle pro zvýšení zaměstnanosti v této věkové skupině.

Podle předběžných výsledků za 1. čtvrtletí 2010 se míra zaměstnanosti za celkovou populaci meziročně snížila o 1,4 p.b. na 53,6 %. Ve skupině 15-64letých činil pokles také 1,4 p.b. (na 64,1 %). Ve skupině 20-64letých, v nově navrhované skupině produktivního věku, klesla míra zaměstnanosti za rok dokonce o 1,7 p.b. až na 69,5 % v 1. čtvrtletí letošního roku. Snížení této míry bylo markantní především u mužů, u nichž klesla o 2,2 p.b., u žen to bylo -1,2 p.b.

Pokles míry se projevil až na skupinu 35-39letých ve všech pětiletých skupinách od dvaceti do šedesáti pěti let. Úbytek byl patrný ve skupinách od čtyřiceti do padesáti pěti let, tedy ve skupinách s vůbec nejvyšší mírou zaměstnanosti. Relativně nejvíce se zaměstnanost snížila vedle 40-44letých ve dvou hraničních skupinách, a to v nejmladším produktivním věku 20-24 let a nejstarším produktivním věku 60-64 let. Pokles míry zaměstnanosti se přitom týkal všech stupňů vzdělání.

Míra zaměstnanosti v České republice podle věkových skupin a pohlaví v 1. čtvrtletí 2010

Věková skupina	Míra zaměstnanosti			Meziroční přírůstek/úbytek v p.b.		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
15-19 let	3,9	4,7	3,2	-1,0	-0,7	-1,3
20-24 let	41,8	49,3	33,8	-4,8	-5,2	-4,3
25-29 let	70,8	81,9	58,8	-2,3	-2,0	-2,7
30-34 let	75,7	92,7	57,8	-0,7	0,5	-2,0
35-39 let	84,2	92,4	75,5	0,3	-2,4	3,2
40-44 let	87,7	91,3	83,9	-2,5	-1,7	-3,4
45-49 let	87,7	89,7	85,7	-1,2	-1,9	-0,3
50-54 let	84,1	86,4	81,9	-1,5	-1,4	-1,6
55-59 let	65,8	77,3	54,8	-1,1	-2,9	0,5
60-64 let	25,1	36,2	15,2	-2,0	-3,7	-0,5
65+ let	4,8	7,2	3,2	0,1	-0,2	0,2
15+ let	53,6	62,8	44,8	-1,4	-1,9	-1,0
15-64 let	64,1	72,3	55,7	-1,4	-1,9	-1,0
20-64 let	69,5	78,5	60,4	-1,7	-2,2	-1,2

Zdroj: ČSÚ - předběžné údaje VŠPS za 1. čtvrtletí 2010

Míra zaměstnanosti je podíl osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním k počtu všech osob v dané věkové skupině.

Z posledních dostupných údajů za 4. čtvrtletí 2009, umožňujících porovnání situace v členských zemích vyplývá, že naše republika má znatelně vyšší míru zaměstnanosti osob v taktó vymezeném produktivním věku 20-64letých než průměr EU 27. V ČR činila v posledním čtvrtletí minulého roku 70,7 %, v EU 27 68,8 %. Relativně příznivé postavení naší republiky (desátá nejvyšší míra) jednoznačně vyplývá z vysoké zaměstnanosti mužů (79,8 % v ČR proti 75,3 % za průměr EU 27). Naproti tomu míra zaměstnanosti žen je z různých důvodů stále nižší než evropský průměr (61,4 % v ČR proti 62,4 % v EU 27). Samostatnou kapitolou jsou severské země, ve kterých byla společně se Spojeným královstvím, Nizozemskem, Kypru a našimi sousedy Německem a Rakouskem již požadovaná úroveň zaměstnanosti dosažena nebo se jí podstatně přiblížila. Naproti tomu míra zaměstnanosti v této široké skupině produktivního věku je velmi nízká v některých východoevropských a jihoevropských zemích.

Z následující tabulky vyplývá, že tuto míru zásadně ovlivňuje ekonomický a sociální vývoj v jednotlivých zemích. Hospodářská krize byla rozhodujícím faktorem, proč se míra zaměstnanosti ve všech zemích s výjimkou Německa, Lucemburska a Malty v průběhu minulého roku snížila. Zcela mimořádný úbytek míry zaměstnanosti zaznamenaly tři baltské státy, ve kterých se meziročně snížila o 6-9 procentních bodů. Přitom ještě před rokem patřily mezi země s vysokou zaměstnaností. Prudké

snížení zaměstnanosti zasáhlo především muže, takže jejich míra v těchto třech zemích klesla dokonce pod úroveň zaměstnanosti žen. To je přes všechny globální problémy naprosto atypická situace v rámci celé Evropy.

Mušská zaměstnanost v celé Evropě zatím reaguje na současnou krizovou situaci daleko citlivěji. To jednoznačně souvisí s odlišnou odvětvovou skladbou a profesní strukturou mužů a žen.

Míra zaměstnanosti a meziroční přírůstek (úbytek) míry zaměstnanosti 20-64letých v členských zemích EU

Země	20-64 let					
	4. čtvrtletí 2009			4Q2009-4Q2008		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
EU 27	68,8	75,3	62,4	-1,5	-2,3	-0,7
Belgie	67,3	73,3	61,2	-0,8	-1,8	0,3
Bulharsko	67,5	72,0	63,0	-3,8	-5,1	-2,7
Česká republika	70,7	79,8	61,4	-1,8	-2,5	-1,1
Dánsko	76,5	79,8	73,2	-3,4	-3,9	-2,8
Německo	75,4	80,1	70,6	0,3	-0,3	1,0
Estonsko	68,0	67,4	68,5	-8,6	-12,8	-4,8
Irsko	65,6	70,0	61,2	-4,9	-8,0	-1,8
Řecko	65,2	78,0	52,3	-1,1	-1,9	-0,3
Španělsko	63,1	69,9	56,1	-3,8	-5,6	-1,9
Francie	69,0	73,6	64,7	-1,2	-1,8	-0,6
Itálie	61,3	73,3	49,5	-1,4	-1,7	-1,1
Kypr	75,7	83,0	68,5	-1,0	-2,0	-0,1
Lotyšsko	64,6	63,8	65,3	-9,3	-13,4	-5,5
Litva	65,7	64,3	67,0	-5,8	-9,9	-2,0
Lucembursko	70,0	78,4	61,3	2,1	3,1	1,0
Maďarsko	60,5	66,8	54,6	-1,4	-1,8	-1,1
Malta	59,0	76,7	40,7	0,4	-1,3	2,3
Nizozemsko	78,5	84,3	72,6	-0,9	-1,4	-0,3
Rakousko	74,7	80,4	69,1	-0,5	-1,3	0,3
Polsko	64,9	72,3	57,8	-0,8	-1,5	-0,2
Portugalsko	70,6	75,6	65,8	-2,2	-3,5	-1,0
Rumunsko	62,2	69,5	55,0	-1,3	-1,2	-1,4
Slovinsko	71,9	75,8	67,7	-1,7	-1,7	-1,6
Slovensko	65,3	73,1	57,5	-4,2	-5,1	-3,2
Finsko	72,4	73,2	71,6	-2,8	-4,4	-1,3
Švédsko	77,5	80,3	74,7	-2,1	-2,6	-1,7
Spojené království	73,8	79,3	68,3	-1,3	-2,1	-0,4

Zdroj: Eurostat – propočet ČSÚ

Růst podílu mladých, připravujících se na své budoucí povolání především studiem na terciárním stupni, se **v České republice projevuje v porovnání s ostatními členskými zeměmi v podprůměrné míře zaměstnanosti 20-24letých**. V Evropské unii dosáhla tato míra o něco více než polovinu počtu osob v tomto věku (50,7 %), v naší republice však podíl osob se zaměstnáním v tomto věku činil jen 44,6 %. (Podle předběžných údajů se tato míra dále snížila v letošním prvním čtvrtletí na 41,8 %.) I v této skupině se projevila diametrálně odlišná vysoká úroveň zaměstnanosti v severovýchodních zemích, Spojeném království, Kypru, Nizozemsku, Německu a Rakousku na jedné straně a velmi nízká zaměstnanost těchto mladých v řadě jihovýchodních a východoevropských, zvláště baltských zemí. Rozpětí hodnot je značné, nejvyšší míru zaměstnanosti vykazovalo Nizozemsko (76,6 %), zatímco v Maďarsku byla pouze třetinová (33,6 %). Pro informaci uvádíme, že srovnatelnou nižší míru zaměstnanosti než ČR mělo i Slovensko (39,8 %).

Míra zaměstnanosti mladých v tomto věku je zdánlivě paradoxně vysoká v zemích, které tradičně vykazují obecně velký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. To se týká zejména severní Evropy. Vysoká míra zaměstnanosti v tomto věku je i v sousedním Německu a Rakousku. Jednou z příčin může být skutečnost, že v těchto zemích probíhá vzdělávací režim na školách paralelně s praktickou činností mladých, často spojenou s oborem studia. Tito absolventi vysokých škol s určitou praxí mají vyšší reálnou možnost svého uplatnění ve svém prvním významném zaměstnání po ukončení studia.

Zatímco ve skupině do 25 let je v důsledku vysokého podílu studujících míra zaměstnanosti obecně relativně nižší, jinak je tomu v celé široké skupině osob, od pětadvaceti až do šedesáti let. **Tato skupina 25-59letých rozhodujícím způsobem ovlivňuje celkovou zaměstnanost ve všech zemích EU.** Na rozdíl od nejmladší věkové skupiny je variabilita této specifické míry zaměstnanosti podstatně nižší. Při průměru 75,7 % v EU 27 dosahovala v posledním čtvrtletí minulého roku nejnižší hodnoty na Maltě (65,6 %) a ve Španělsku (68,4 %), nejvyšší míra zaměstnanosti byla tradičně v Nizozemsku (84,2 %). Pokud jde o Českou republiku, ta patří mezi osm zemí s nejvyšší mírou zaměstnanosti v tomto věku a je jen o málo nižší než v Rakousku a Německu.

Specifické míry zaměstnanosti v členských zemích EU ve 4. čtvrtletí 2009

Země	Věková skupina			v %
	20-24 let	25-59 let	60-64 let	
EU 27	50,7	75,7	30,1	
Belgie	44,4	75,9	20,0	
Bulharsko	42,5	75,9	28,5	
Česká republika	44,6	80,2	25,0	
Dánsko	68,5	82,8	37,3	
Německo	62,8	80,8	39,8	
Estonsko	42,3	73,7	52,8	
Irsko	51,8	69,7	41,0	
Řecko	36,9	72,3	31,2	
Španělsko	42,3	68,4	31,7	
Francie	48,4	78,4	17,5	
Itálie	36,2	69,0	19,9	
Kypr	59,1	81,0	43,4	
Lotyšsko	42,1	72,2	27,4	
Litva	38,5	73,4	33,0	
Lucembursko	48,0	77,4	16,5	
Maďarsko	33,6	69,4	13,3	
Malta	66,4	65,6	10,9	
Nizozemsko	76,6	84,2	37,4	
Rakousko	68,7	81,2	21,5	
Polsko	45,7	72,8	17,0	
Portugalsko	48,6	76,7	38,8	
Rumunsko	35,8	69,6	29,5	
Slovinsko	50,1	79,9	17,9	
Slovensko	39,8	73,8	16,3	
Finsko	53,0	80,2	38,5	
Švédsko	53,5	83,4	61,0	
Spojené království	63,7	79,0	44,2	

Zdroj: Eurostat

Ještě větší diference než u nejmladší skupiny 20-24letých se projevují ve specifické míře zaměstnanosti v nejstarší pětileté skupině produktivního věku 60-64 let. V úhrnu za všechny členské země EU pracovalo v tomto věku v průměru 30 % osob, v případě České republiky to byl každý čtvrtý respondent. Rozdíly mezi zeměmi jsou mimořádně velké; zatímco ve Švédsku pracovalo více než 60 % osob v tomto věku (ze zemí mimo rámec unie byla např. míra na Islandu dokonce 75 %), v Maďarsku to bylo jen něco málo přes 13 %. Rozdíly mezi státy jsou nejen v ženské složce populace, ale i mezi muži. Navíc naše republika vykazuje při porovnání míry zaměstnanosti mužů a míry zaměstnanosti žen v této pětileté skupině jeden z nejvyšších rozdílů.

Srovnatelná statistická data ukazují, že nejstarší a nejmladší skupiny tak podstatně ovlivňují diference v národních mírách celkové zaměstnanosti. To lze dokumentovat na příkladu naší republiky a sousedního Německa. Zatímco ve skupině 25-59letých je naše míra zaměstnanosti jen o málo nižší než je tomu v sousední zemi, v Německu daleko častěji pracují respondenti v nejmladším a nejstarším produktivním věku. Výsledkem je skutečnost, že sousední země má míru zaměstnanosti za celou skupinu 20-64letých o téměř 5 p.b. vyšší. Obecně velké rozdíly jsou v první řadě výsledkem značně odlišné praktické politiky zaměstnanosti v jednotlivých státech Evropské unie.

Míra zaměstnanosti 60-64letých v členských zemích EU ve 4. čtvrtletí 2009 podle pohlaví

Země	Celkem	Muži	Ženy	v %
EU 27	30,1	38,3	22,5	
Belgie	20,0	27,4	12,9	
Bulharsko	28,5	40,8	18,0	
Česká republika	25,0	36,5	14,6	
Dánsko	37,3	46,3	28,5	
Německo	39,8	48,5	31,4	
Estonsko	52,8	60,0	47,7	
Irsko	41,0	51,2	30,8	
Řecko	31,2	43,9	19,8	
Španělsko	31,7	41,0	23,1	
Francie	17,5	19,6	15,6	
Itálie	19,9	29,7	10,7	
Kypr	43,4	57,1	30,6	
Lotyšsko	27,4	28,6	26,5	
Litva	33,0	36,6	30,5	
Lucembursko	16,5	16,8	16,2	
Maďarsko	13,3	16,8	10,6	
Malta	10,9	19,8	:	
Nizozemsko	37,4	47,1	27,6	
Rakousko	21,5	30,0	13,5	
Polsko	17,0	24,4	10,7	
Portugalsko	38,8	45,5	32,9	
Rumunsko	29,5	36,3	23,7	
Slovinsko	17,9	25,9	10,7	
Slovensko	16,3	29,1	5,7	
Finsko	38,5	38,9	38,2	
Švédsko	61,0	65,8	56,3	
Spojené království	44,2	55,1	33,9	

Zdroj: Eurostat

Dalším z rozhodujících cílů plánu Evropa 2020 je dosažení alespoň 40 % mladých ve věku 30-34 let, kteří by měli získat formální vzdělání na úrovni terciárního stupně studia (ISCED 5,6). V našich podmínkách se jedná o úspěšné absolvování bakalářského, magisterského a doktorského studia včetně vyšších odborných škol.

Porovnáním vývoje podílu osob s ukončeným terciárním vzděláním na celkové populaci mladých v jednotlivých věkových skupinách lze získat představu o situaci v jednotlivých zemích EU a o rozdílech v podílu absolventů vysokých škol vyplývajících z odlišného vzdělávacího systému. **Naše republika má sice ze všech členských států nejvyšší podíl osob s alespoň středním stupněm vzdělání (ISCED 3,4 – s maturitou nebo vyučením), přitom však patří mezi země s nejnižším podílem osob s vysokoškolským vzděláním.**

Velké mezinárodní rozdíly se projevují v celé široké skupině respondentů v produktivním věku 25-59 let. V rámci EU 27 více než čtvrtina všech osob v tomto věku měla ukončené vysokoškolské vzdělání (ve 4. čtvrtletí 2009 to bylo 26,4 %). V naší republice činil stejný podíl vysokoškoláků v tomto období pouze 16,5 %, tj. pátý nejnižší podíl z 27 zemí.

Mezistátní rozdíly lze demonstrovat již na skupině osob ve věku 25-29 let, tedy věku, v němž převážná část populace již ukončila své formální vzdělávání. V této skupině se sice stále vyskytují značné diference, ale podíl absolventů terciárního stupně studia se rychle zvyšuje ve všech zemích. Co do pořadí zemí není pozice České republiky lepší než ve skupině 25-59 let. Rozdíl proti unijnímu průměru se však podstatně snížil (32,7 % v EU 27, 24,5 % v ČR). V 1. čtvrtletí 2010 dosáhla tato míra za ČR 24,6 %, s připočtením dosud studujících to již bylo 32,3 %.

Poznámka: Prostý součet obou kategorií studujících i osob s ukončeným terciárním vzděláním, je z části ovlivněn případy budoucího neúspěšného ukončení studia. Lze však předpokládat, že tyto případy výrazněji neovlivní podstatné rozdíly mezi věkovými skupinami.

Zásadní zlom je patrný z údajů o podílu studujících na vysokých školách ve věku 20-24 let. V tomto věku již podle předběžných dat za 1. čtvrtletí ukončilo své terciární studium 47,2 tis. osob, tj. 6,2 % všech 20-24letých. Podstatně více mladých však přirozeně na terciárním stupni studuje. Těchto studentů bylo 252,9 tis., většinou žen (137,1 tis.). **Pokud sečteme počty absolventů a studentů na tomto vzdělanostním stupni, kteří nemají dosud ukončené terciární vzdělávání, dosáhne jejich podíl 42,8 % všech osob v tomto věku.** I za předpokladu, že určitá část studentů své studium úspěšně nedokončí, je možné konstatovat, že tato věková skupina navrhovaný cíl pro program Evropa 2020 splní. **Jak je pro skupinu mladých příznačné,** všeobecně v Evropské unii, stejně jako u nás, **převažuje počet studujících žen nad počtem mladých mužů,** což se projevuje ve výrazně vyšším podílu vysokoškolaček mezi mladými ženami.

V ostrém kontrastu s vysokým počtem studujících resp. absolventů vysokých škol ve věku 25-29 let, a zejména 20-24 let je v naší republice situace mezi respondenty třicetiletých a starších. V pětileté skupině 30-34 let byl podíl osob s vysokoškolským vzděláním v České republice druhý nejnižší po Rumunsku a dosáhl ve 4. čtvrtletí pouhých 18,0 % (v EU 27 to bylo 32,6 %). Podle výsledků v 1. čtvrtletí 2010 činil v naší republice 19,1 % a při započtení všech dosud studujících na terciárním stupni 20,4 %. **Stejně tak druhý nejnižší podíl osob s touto úrovní formálního vzdělávání měla naše republika i ve skupině 35-39 let.** V 1. čtvrtletí letošního roku dosáhl podíl součtu všech frekventantů a absolventů terciárního vzdělání v této věkové skupině jen 15,9 %.

Přitom se jedná v obou případech o věkové skupiny, které jsou daleko nejčetnější ze všech pětiletých skupin v celé populaci a společně se čtyřicátníky bude jejich pracovní uplatnění podstatně ovlivňovat úroveň ekonomické aktivity v příštích dvaceti letech.

Podíl osob s terciárním stupněm vzdělání (ISCED 5,6) ve vybraných věkových skupinách v členských zemích EU (4. čtvrtletí 2009)

Země	Věková skupina							
	30-34 let			35-39 let			40-44 let	45-49 let
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	celkem
EU 27	32,6	29,3	35,9	29,2	27,1	31,3	25,3	23,4
Belgie	43,6	38,0	49,3	38,1	31,8	44,4	34,3	32,0
Bulharsko	27,5	20,5	35,0	25,0	18,2	31,5	23,2	23,6
Česká republika	18,0	16,9	19,2	15,0	15,7	14,3	15,2	15,7
Dánsko	44,1	39,2	48,9	41,5	37,6	45,4	31,3	29,0
Německo	28,9	29,2	28,7	28,1	30,8	25,3	27,6	26,7
Estonsko	36,4	32,8	40,0	38,6	25,9	50,5	31,6	36,9
Irsko	47,1	40,9	53,3	41,9	39,3	44,6	35,3	28,7
Řecko	27,1	24,6	29,7	24,6	23,9	25,3	25,8	22,6
Španělsko	40,1	34,9	45,6	36,1	32,4	40,1	31,4	27,5
Francie	43,7	40,0	47,3	38,0	34,4	41,5	28,3	23,7
Itálie	19,2	15,0	23,4	17,4	14,4	20,5	13,5	12,1
Kypr	44,0	40,8	47,2	39,9	35,8	44,2	31,4	27,5
Lotyšsko	33,5	24,9	42,2	31,0	22,7	39,1	24,2	30,4
Litva	45,7	37,1	54,1	36,0	31,3	40,4	25,0	26,9
Lucembursko	46,0	46,7	45,1	41,7	42,3	41,1	31,0	24,9
Maďarsko	24,4	19,7	29,3	19,6	15,1	24,1	18,1	18,7
Malta	18,8	17,9	19,7	17,8	18,8	16,7	14,0	8,3
Nizozemsko	40,5	37,8	43,2	35,3	34,7	36,0	31,7	30,6
Rakousko	23,9	22,9	24,8	21,8	23,9	19,8	19,6	18,6
Polsko	32,5	26,7	38,4	24,9	21,5	28,4	19,0	14,6
Portugalsko	21,2	17,3	25,1	18,4	13,2	23,6	12,4	11,5
Rumunsko	17,5	16,5	18,6	14,5	13,8	15,2	12,1	10,1
Slovinsko	31,7	25,5	39,1	31,3	21,9	41,3	24,5	21,3
Slovensko	18,2	16,0	20,5	15,6	14,2	17,2	13,7	15,3
Finsko	45,7	36,7	55,2	46,0	37,0	55,0	44,7	41,0
Švédsko	42,9	37,4	48,6	38,8	33,4	44,5	31,2	29,2
Spojené království	42,4	41,7	43,1	38,4	37,7	39,1	33,8	33,2

Zdroj: Eurostat

Ve čtvrtletní publikaci Zaměstnanost a nezaměstnanost v České republice podle výsledků výběrového šetření pracovních sil jsou pravidelně zveřejňovány údaje o počtu osob podle skupin studijních oborů a vybraných oborů. Z nich si lze alespoň rámcově učinit představu, jak se dlouhodobě mění oborová struktura vzdělání. V této souvislosti je třeba zdůraznit, že údaje výběrového šetření se vztahují k dosaženému stupni resp. oboru formálního vzdělání a nezabývají se otázkou kvality a šíří studia nebo učení.

* * *

Česká republika se tak dostává do situace, že budou vedle sebe dlouhodobě aktivně působit početně slabé ročníky mladých s vysokým zastoupením terciárního vzdělání a velmi silné ročníky se středním stupněm vzdělání, ale s nízkým podílem formálního vzdělání na úrovni vysoké školy. Průběžné zvyšování vzdělávání pracujících osob, ať již cestou formálního nebo neformálního studia či školení, je v naší republice stále nedostatečné. Podle posledních dostupných údajů za rok 2008 naše republika stále zaostávala v podílu 25-64letých, kteří si nějakým způsobem zvyšovali svou odbornost. Hodnota tohoto ukazatele činila v ČR 7,8 %, zatímco v EU 27 to bylo v průměru 9,5 %. Přitom především severské státy uvedly, že si kvalifikaci dále zvyšovalo až 30 % osob z této široké věkové skupiny. **Otázka zvyšování kvalifikace dnešních třicátníků a čtyřicátníků, ať již cestou formálního či neformálního studia, se tak stává výrazným faktorem ovlivňujícím ekonomickou a sociální situaci občanů.**